

Jaarverslag extern adviseurs 2025

Versie 1.1
Definitief

Alphen aan den Rijn

Inhoud

Inhoud	2
1 Werkterrein	3
2 Werkwijze afhandeling bezwaarzaken	3
3 Aantallen Participatiewet zaken	5
4 Aantallen Wmo zaken	8
5 Adviezen en zittingen van de extern adviseurs	9
6 Termijngegevens	10
7 Gerechtelijke procedures	10
8 Ontwikkelingen in 2025 en aanbevelingen	11
Bijlage 1 – Jaarverslag 2025 Kaag en Braassem	14
Bijlage 2 – Jaarverslag 2025 Nieuwkoop	15

1 Werkterrein

Dit jaarverslag gaat over de afhandeling van de bezwaarschriften met betrekking tot besluiten die zijn genomen door het Serviceplein en Rijnvicus op grond van de Participatiewet en aanverwante regelingen en door Participe op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2015 en maatschappelijke opvang.

Door het Serviceplein en Rijnvicus worden voor de gemeente Alphen aan den Rijn, Nieuwkoop en Kaag en Braassem besluiten genomen op grond van de Participatiewet en aanverwante regelingen. De beslissing op bezwaar wordt genomen door de gemeenten zelf.

Door Participe worden besluiten genomen op grond van de Wmo voor de gemeente Alphen aan den Rijn en de gemeente Kaag en Braassem en voor Nieuwkoop voor beslissingen met betrekking tot maatschappelijke opvang. De beslissingen op bezwaar worden door de gemeenten zelf genomen.

2 Werkwijze afhandeling bezwaarzaken

2.1 Afhandeling via interventie van de bezwaarmedewerkers

Het Serviceplein, Rijnvicus en Participe nemen de primaire beslissingen. De bezwaarschriften worden in eerste instantie beoordeeld door bezwaarmedewerkers. Door de bezwaarmedewerkers wordt eerst geprobeerd om via overleg (pre-mediation) alsnog tot een oplossing te komen.

De extern adviseurs hebben kennis genomen van het feit dat in 42% van de Participatiewet zaken en in 62% van de Wmo zaken in 2025 de bezwaarprocedure opgelost is via pre-mediation en dat deze zaken dus niet tot een verdere advisering geleid hebben bij de extern adviseurs.

2.2 Afhandeling via advies van de extern adviseurs

Als pre-mediation niet leidt tot een oplossing of intrekking van het bezwaar, dan schrijft de bezwaarmedewerker een reactie namens het college aan de extern adviseur.

De extern adviseur vormt zich naar aanleiding van de gronden van het bezwaar een oordeel over de rechtmatigheid en doelmatigheid van de aan hem/haar voorgelegde besluiten. Dit

doet hij/zij door het verrichten van feitenonderzoek en het zo nodig horen van belanghebbenden en de bezwaarmedewerker.

Vervolgens adviseert de extern adviseur aan het college. Indien het college het advies volgt, dan wordt het advies tezamen met de beslissing op het bezwaar aan de belanghebbende toegezonden. Mocht de gemeente willen afwijken van het advies, dan is hiervoor een apart besluit van B&W nodig en dient in de beslissing op het bezwaar nader gemotiveerd te worden waarom het college 'contrair' gaat.

In 2025 waren er 5 extern adviseurs werkzaam. Het gaat om de volgende personen:

- drs A.A. Brouwer
- mr I. van Langeraar-van Kesteren
- mr drs. J.M. Boegborn
- drs B.G. Diepeveen
- mr M. Mulders

Per 1 oktober 2025 is afscheid genomen van mr drs. J.M. Boegborn, hij heeft de maximale aanstellingsduur van 8 jaar bereikt.

De extern adviseurs zijn niet woonachtig in of werkzaam bij de gemeente Alphen aan den Rijn, Kaag en Braassem of Nieuwkoop. De extern adviseurs zijn onafhankelijk en hebben expertise op het beleidsterrein waarin een advies gevraagd wordt. In de regel vinden wekelijks, per toerbeurt, hoorzittingen plaats.

In 2025 lag aan 58% van de afgehandelde Participatiewet zaken en in 38% van de Wmo zaken een advies van een extern adviseur ten grondslag.

2.3 Samenvatting werkwijze afhandeling bezwaarschriften

	2025		2024		2023	
	PW	Wmo	PW	Wmo	PW	Wmo
Pre-meditation door bezwaarmedewerkers	42%	62%	33%	60%	33%	67%
Op advies van extern adviseur	58%	38%	67%	40%	67%	33%
	100%	100%	100%	100%	100%	100%

3 Aantallen Participatiewet zaken

3.1 Instroom, doorstroom, uitstroom

Zie onderstaande tabel voor de instroom, doorstroom en uitstroom in de gemeenten Alphen aan den Rijn, Kaag en Braassem en Nieuwkoop.

	2025	2024	2023
Instroom	151	163	156
Uitstroom	137	164	155

Per 31 december 2025 zijn er nog 28 zaken in behandeling.

Hieronder volgt een onderverdeling van de ontvangen en afgehandelde bezwaarschriften naar de verschillende gemeenten.

Gemeente Alphen aan den Rijn			
	2025	2024	2023
Instroom	117	122	121
Uitstroom	98	125	121

Gemeente Kaag en Braassem			
	2025	2024	2023
Instroom	19	25	17
Uitstroom	21	20	21

Gemeente Nieuwkoop			
	2025	2024	2023
Instroom	15	16	18
Uitstroom	18	19	13

3.2. Soort besluit waartegen bezwaar is ingediend

A = Alphen aan den Rijn
K = Kaag en Braassem
N = Nieuwkoop

Soort besluit	A	K	N	Totaal
Bijzondere bijstand	36	6	4	46
AV verzekering	3			3
Ind.inkomenstoeslag	9	1		10
Re-integratie	7			7
Wijziging levensonderhoud	36	8	10	54
Terugvordering	15	1	1	17
Schuldhulpverlening	1	2		3
Oekraïne regelingen	1	0	0	1
Inburgering	1			
Dwangsom	2			2
Overig	4	1		5
Totalen	117	19	15	151

3.3 Beslissingen op bezwaar

A = Alphen aan den Rijn
K = Kaag en Braassem
N = Nieuwkoop

Beslissingen op bezwaar	A	K	N	Totaal	2025	2024	2023
Herroepen	3	1	1	5	3%	4%	3%
Ambtshalve herziening	17	3	4	24	17%	20%	25%
In stand laten	45	14	6	65	51%	56%	49%
Niet-ontvankelijk	12	1	3	16	10%	10%	14%
Intrekking	21	2	4	27	19 %	10%	9%
Totalen	98	21	18	137	100%	100%	100%

Herroepingen

Het percentage herroepen zaken blijft heel laag en nagenoeg gelijk. Zie voor meer details met betrekking tot de herroepingen hoofdstuk 5 (adviezen van de extern adviseurs).

Ambtshalve herzieningen en intrekkingen na toelichting

De gemeente zet in op pre-meditation. Door overleg met de burger en/of het Serviceplein kan een geschil opgelost worden zonder dat de bezwaarprocedure verder gevolgd hoeft te worden. De extern adviseurs hebben kennis genomen van het feit dat door interventie van de bezwaarmedewerkers in 21 bezwaarzaken een ambtshalve herziening heeft plaatsgevonden.

Bij de 21 ambtshalve herzieningen ging het om

- Nader ontvangen informatie die aanleiding gaf om het besluit te herzien (9x)
- Een fout in toepassing van de regelgeving (11x)
- Bijzondere omstandigheden, waardoor er een nieuwe beslissing is genomen, al dan niet uit coulance (1x)

In alle zaken waarin een besluit ambtshalve is herzien, heeft directe terugkoppeling plaatsgevonden met de medewerkers van het Serviceplein en vindt signalering plaats in het kwaliteitsoverleg met senior medewerkers van het Serviceplein.

Niet-ontvankelijk

De 16 niet-ontvankelijke bezwaren in 2025 hadden als reden dat, ook nadat hersteltermijnen geboden zijn

- Het bezwaar te laat was ingediend, zonder dat er een verschoonbare reden was (4x)
- Het bezwaar niet ondertekend was (2x)
- Het bezwaar niet tegen een besluit gericht was (6x)
- Het bezwaar prematuur was (1x)
- Er geen belang meer was (3x)

4 Aantallen Wmo zaken

4.1 Instroom, doorstroom, uitstroom

Gemeente Alphen aan den Rijn, Kaag en Braassem en Nieuwkoop			
	2025	2024	2023
Instroom	12	14	12
Uitstroom	13	15	12

Per 31 december 2025 is er 1 zaak in behandeling. In 2025 is er voor de gemeente Nieuwkoop 1 bezwaarschrift ontvangen inzake maatschappelijke opvang en doorgestuurd naar de bezwaarschriftencommissie. Twee zaken van de gemeente Kaag en Braassem zijn ontvangen en afgehandeld.

4.2 Soort besluit waartegen bezwaar is ingediend

In 2025 zijn er 12 Wmo bezwaarschriften ingediend. De bezwaarschriften hadden betrekking op de volgende onderwerpen:

Onderwerp	2025	2024	2023
Huishoudelijke hulp	3	3	3
PGB begeleiding	6	5	4
Vervoer	0	4	0
Wonen	2	1	3
Rolstoel	0	0	2
Maatschappelijke opvang	1	1	0
Totaal	12	14	12

4.3 Beslissingen op bezwaar in Wmo zaken

Soort afdoening	Totaal	2025	2024	2023
Herroepen	0	0%	8%	8%
Intrekking	1	7%	0%	0%
Ambtshalve herziening	6	47%	60%	67%
In stand laten	4	32%	24%	17%
Niet-ontvankelijk	1	7%	8%	8%
Doorgestuurd	1	7%	0	0
Totaal	13	100%	100%	100%

5 Adviezen en zittingen van de extern adviseurs

In 2025 zijn er 50 hoorzitting-sessies gehouden. In 2024 waren dit er 60. Voor de Participatiewet stonden er 84 zaken op de rol en voor de Wmo 5.

Participatiezaken	2025	2024
Zonder nadere zitting	45%	40%
Conference call/Teams	18%	28%
Fysieke hoorzitting op kantoor	37%	32%

Bij de 5 Wmo zaken is er 1 hoorzitting op kantoor gehouden, 1 telefonische zitting en zijn er 3 zaken zonder zitting afgehandeld.

5.1 Adviezen Participatiewetzaken en aanverwante zaken

Van de 137 zaken die zijn afgehandeld zijn er 79 via de extern adviseur gegaan. Dit is in 58% van de zaken. In 42% zijn de zaken afgehandeld via pre-meditation.

Soort advies	Totaal	2025	2024	2023
Herroepen	5	6%	5%	6%
Niet-ontvankelijk	9	11%	12%	21%
Ongewijzigd in stand laten	65	83%	82%	70%
Totaal	79	100%	100%	100%

Herroepen (5)

In de zaken waarin het advies gegeven is om een besluit te herroepen ging het om

- Nader ontvangen informatie waardoor een ander besluit genomen kon worden (4x)
- Een medisch advies dat onvoldoende onderbouwd was (1x)

5.2 Adviezen in Wmo zaken

Van de 13 Wmo zaken zijn er 5 via de extern adviseur gegaan. Dit is in 38% van de zaken. Vorig jaar was dit in 40% van de zaken.

Soort advies	Totaal	2025	2024	2023
Herroepen	0	0%	17%	25%
In stand laten	4	88%	66%	50%
Niet-ontvankelijk	1	12%	17%	25%
Totaal	5	100%	100%	100%

6 Termijngegevens

Voor zowel Participatiewet als voor de Wmo zaken is er 1 zaak niet tijdig afgehandeld. De tijdigheid voor de Participatiewet bedroeg daardoor 99% en voor de Wmo 92%.

Er zijn 3 ingebrekestellingen ontvangen (Participatiewet 2/Wmo 1). Er is in 2025 geen dwangsom verschuldigd.

7 Gerechtelijke procedures

De extern adviseurs hebben kennis genomen van de ingestelde gerechtelijke procedures.

Participatiewet zaken

In 2025 is in 12 zaken een gerechtelijke procedure ingesteld.

	2025	2024	2023	2022	2021
Ontvangen gerechtelijke procedures	12	18	14	23	28

Gerechtelijke procedures 2025

Voorlopige voorziening	Hoger beroep bij Centrale Raad van Beroep	Raad van State	Beroep bij Rechtbank
3	2	1	6

Er zijn 12 gerechtelijke procedures afgerond in 2025. Het aantal nog aanhangige gerechtelijke procedures voor de Participatiewet bedraagt per 31 december 2025 nog 17 zaken.

Afhandeling	Voorlopige voorziening	Rechtbank	CRvB	2025	2024	2023
Gegrond			2	2	2	6
Niet-ontvankelijk					3	6
Besluit blijft in stand	1	3	4	8	10	14
Ingetrokken	2			2	4	5
Totalen	3	3	6	12	19	34

De Centrale Raad heeft uitgesproken dat een besluit om de uitkering als lening te verstrekken onvoldoende gemotiveerd is en in de andere zaak dat een bewindvoerder een juridisch adviseur mag inschakelen voor het indienen voor bezwaar en beroep en dat hiervoor recht bestaat op een proceskostenvergoeding.

Wmo zaken

In 2025 is er 1 beroepszaak ontvangen voor de gemeente Alphen aan den Rijn.

	2025	2024	2023	2022	2021	2020
Ontvangen beroepen	1	1	1	0	2	1

8 Ontwikkelingen in 2025 en aanbevelingen

Uit het jaarverslag komen de volgende ontwikkelingen naar voren:

Lokale ontwikkelingen

Stijging aantal fysieke hoorzittingen

In 2025 is in de zaken waarin advies van de extern adviseur aan de orde was in 37% van de zaken een fysieke hoorzitting gehouden. In 2024 was dit in 32% van de zaken het geval. De voorkeur van de extern adviseurs gaat uit naar fysieke zittingen.

Pre-mediation iets gestegen

De bezwaarmedewerkers zullen zich ook in 2026 blijven inzetten op pre-mediation. De leerpunten die uit de pre-mediaton en uit de adviezen van de extern adviseurs naar voren komen zullen net als in 2025 besproken worden met Team Kwaliteit en aan de orde gesteld worden in periodieke overleggen met het gehele Serviceplein ten einde vorm te geven aan juridische kwaliteitszorg en een zorgvuldige dienstverlening. Ook bij Participe worden de leerpunten teruggekoppeld naar de afdeling die de primaire beslissingen neemt.

Meer zaken ingetrokken na uitleg

Het aantal Participatiewet bezwaren dat na het geven van uitleg is ingetrokken is fors gestegen. Het gaat om een stijging van 10% naar 19%.

Landelijke ontwikkelingen

Landelijk zijn er de volgende ontwikkelingen waar te nemen:

Menselijke maat

In 2025 is in de rechtspraak de tendens voortgezet om meer te kijken naar de menselijke maat.

AI gebruik gestegen

Bij het indienen van bezwaar wordt er regelmatig gebruik gemaakt van AI. Alle (on)mogelijke bezwaargronden worden aangevoerd, met al dan niet relevante jurisprudentie die zaken veel complexer en bewerkelijker maken. Ook in Alphen aan den Rijn zien we een stijging van deze wijze van bezwaar maken.

Koerswijzigingen in uitspraken Centrale Raad van Beroep met betrekking tot evenredigheidstoets

Net als in 2024 zijn er in 2025 ook meerdere uitspraken gedaan door de rechters met betrekking tot het toepassen van de evenredigheidstoets, het verruimen van toepassing van de dringende reden en een grotere ruimte om niet-ontvankelijke bezwaren toch ontvankelijk te verklaren. De consequentie van deze uitspraken is dat er door de gemeente intensievere belangenafwegingen gemaakt moeten worden.

Nieuwe wet Participatiewet in balans gaat deels in per 1 januari 2026

De wet Participatiewet in Balans, op 30 september 2025 aangenomen door de Eerste Kamer, treedt gefaseerd in werking vanaf 1 januari 2026 en bevat ruim twintig maatregelen om de bijstand menselijker en eenvoudiger te maken. Het richt zich op het herstellen van de balans tussen bestaanszekerheid, re-integratie en handhaving, met meer ruimte voor maatwerk en vertrouwen.

Aanbevelingen

Naar aanleiding van het jaarverslag worden door de extern adviseurs de volgende aanbevelingen gedaan.

Menselijke maat

Net als in het jaarverslag 2024 en 2025, conform de huidige trend in de jurisprudentie, vragen de extern adviseurs aandacht voor de menselijke maat en de evenredigheidstoets alvorens een primair besluit wordt genomen. De extern adviseurs realiseren zich dat dit een extra investering, ook aan mankracht, vergt bij het Serviceplein.

Koerswijzigingen in uitspraken rechters

Jurisprudentiewijzigingen zijn op dit moment bijna wekelijks aan de orde. Extern adviseurs vragen hier aandacht voor alvorens een primair besluit of een beslissing op bezwaar wordt genomen en blijven hier zelf ook alert bij het uitbrengen van hun adviezen.

Slotopmerkingen

Toename AI bezwaarschriften

De extern adviseurs vragen aandacht voor de mogelijkheid om ook zelf of voor de bezwaarmedewerkers te kunnen beschikken over AI tools om de bezwaarschriften te kunnen beoordelen.

Tevredenheid over de gang van zaken

De extern adviseurs willen ook dit jaar weer graag hun tevredenheid uitspreken over de kwaliteit van de producties van het Serviceplein, Rijnvicus en Participe en de bezwaarmedewerkers. Ze waarderen het zeer dat er volop ingezet wordt op pre-meditation door de bezwaarmedewerkers. Ze realiseren zich dat dit veel extra werk met zich meebrengt voor de bezwaarmedewerkers.

Bijlage 1 – Jaarverslag 2025 Kaag en Braassem

Bezwaarschriften Participatiewet zaken en aanverwante regelingen en Wmo

	2025	2024	2023	2022
Instroom	19	25	17	36
Uitstroom	21	20	21	32

Aard van de bestreden besluiten waartegen bezwaar is ingediend

Bijzondere bijstand	6
schuldhulp	2
Ind. inkomenstoeslag	1
Wijziging levensonderhoud	8
Overig	1
Terugvordering	1
Totalen	19

Beslissingen op bezwaar

Herroepen	1
In stand laten	14
Ambtshalve herziening	3
Intrekking na toelichting	2
Niet-ontvankelijk	1
Totalen	21

Gerechtelijke procedures

Er is in 2025 in 2 zaken een voorlopige voorziening gevraagd bij de rechtbank.

Deze zaken zijn ingetrokken door belanghebbenden. Er is in 1 zaak beroep ingesteld. Een hoger beroep zaak bij de CRvB is gegrond verklaard.

Wmo

Er zijn 2 zaken ontvangen, 1 zaak is niet ontvankelijk verklaard en 1 zaak is ingetrokken.

Bijlage 2 – Jaarverslag 2025 Nieuwkoop

Bezwaarschriften Participatiewet zaken en aanverwante regelingen

	2025	2024	2023	2022
Instroom	15	16	18	12
Uitstroom	18	19	13	19

Aard van de bestreden besluiten waartegen bezwaar is ingediend

Bijzondere bijstand	4
Terugvordering	1
Ind. Inkomenstoeslag	
Re-integratie	
Wijziging levensonderhoud	10
Totalen	15

Beslissingen op bezwaar

Herroepen	1
In stand laten	6
Ambtshalve herziening	4
Intrekking na toelichting	4
Niet-ontvankelijk	3
Totalen	18

Wmo

Er is 1 bezwaar afgehandeld in verband met maatschappelijke opvang en in dezelfde zaak is een nieuw bezwaar ontvangen die doorgestuurd is naar de bezwaarschriftencommissie ter behandeling.

Gerechtelijke procedures

In 2025 zijn er geen beroepen ingesteld bij de rechtbank.

Gemeente Alphen aan den Rijn

Stadhuisplein 1

Postbus 13

2400 AA Alphen aan den Rijn

Telefoon 14 0172

gemeente@alphenaandenrijn.nl

www.alphenaandenrijn.nl